

ALMANYA'DA YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ VE İŞ TECRÜBESİ

Seher KAHRAMAN*

Değerli Uluslararası İlişkiler Öğrenci Dergisi Okurları,

Bu köşe yazısında sizlere 2014 yılında Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun olduktan sonra Federal Almanya'da başladığım yüksek lisans sürecimi ve iş deneyimlerimi anlatacağım. Üniversiteyi bitirdikten sonra Yüksek Lisans öğrenimi için Almanya'nın Düsseldorf şehrine geldim ve burada bir yıllık dil eğitimini müteakiben, yükseköğrenime hak kazanmak amacıyla DSH adı verilen Almanca yeterlilik sınavına girdim. Aslında Almanya'da üniversitede okuyabilmek için DSH dışında TESTDAF adı verilen bir başka sınav daha bulunmaktadır. Son anılan sınavın DSH'ye göre daha kolay olmasına rağmen, ben DSH adlı sınava girmeyi tercih ettim. Çünkü bu sınavda sözlü mülakat bilgisayar ortamı yerine kaydolmak istediğiniz üniversitenin profesörleriyle yüz yüze gerçekleştirilmektedir. DSH sınavına yılda üç kere girilebilmektedir. Bazı üniversitelerde bu sınava girebilmenin şartı B1 veya C1 sertifikasına sahip olmaktır. Fakat bazen kontenjanlar çok çabuk dolabiliyor, bu yüzden bu sınavlara vaktinde kayıt olmakta fayda vardır. Ancak bir Alman üniversitesinde öğrenime başlayabilmek için sadece kayıt ücreti ödemek ve Almanca dil sertifikasına sahip olmak yeterli olamayabiliyor. Almanya'daki birçok üniversite sizden söz konusu üniversitenin okumak istediğiniz bir bölümünden kabul belgesi alma şartı da aramaktadır. Bu nedenden dolayı birçok öğrenci DSH yerine TESTDAF sınavına girmeyi tercih etmektedir. Almanya'ya geldiğiniz andan itibaren bu sınavı vermek için sadece iki yıl süreniz bulunmaktadır. Eğer size verilen bu iki yıllık süre zarfında bu sınavlardan birini verip üniversitede okumaya başlayamadıysanız, bağlı bulunduğunuz yabancılar şubesi tarafından vizeniz uzatılmayarak geldiğiniz ülkeye geri gönderilmektesiniz. Üniversitelerde ilgili bölümlere kabulde önemli diğer bir husus ise "Numerus Clausus" adı verilen bir çeşit kota uygulamasıdır. Eğer lisans veya yüksek lisans eğitimi görmek istiyorsanız, başvurduğunuz bölüm için belirlenen taban puana sahip olmanız gerekmektedir. Bu durum yüksek lisans programları için de geçerlidir. Türkiye ve Almanya'daki not sistemlerinin farklı olması nedeniyle, bir öğrenci notlarını Alman sistemine çevirtmek zorundadır. Almanya'da yüksek lisans yapmak isteyenler memleketlerinde hangi bölümü bitirmişlerse bu ülkede sadece bu alanda eğitim alabilir. Eğer farklı bir alanda yüksek lisans yapmak istiyorsanız söz konusu alanda tekrar lisans eğitimi görmemiz gerekmektedir.

Alman üniversiteleri verdikleri eğitimin kalitesi yüzünden dünya çapında ün yapmıştır. Ayrıca bu ülke, düşük öğrenim harçları ve mezuniyet sonrası zengin istihdam olanakları sunması nedeniyle de her yıl çok sayıda yabancı öğrenci çekmektedir. Almanya ve Türkiye'nin yükseköğretim sistemlerini kıyaslırsak; iki sistem arasında büyük farklılıklar dikkat çekmektedir. Bir örnek verecek olursak; Almanya'da benim yüksek lisans yaptığım bölümde klasik yazılı sınavlardan ziyade her ders için sunum yapmak ve bilimsel esaslara göre hazırlanmış 20 sayfa civarında bir ödev teslim etmek gerekmektedir. Diğer bir farklılık ise; bir dersten en çok üç kere sınava girme şansınız bulunmaktadır. Eğer bir dersi üçüncü şansınızda da geçemediyseniz, söz konusu bölümü Almanya'da okuma hakkı elinizden alınmaktadır. Yani Türkiye'deki gibi başarısız olunan dersleri bütünleme sınavlarında ya da yaz okullarında verme imkânınız yoktur.

---

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü 2014 Mezunu

Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü mezunu olduğum için, benim bitirdiğim bölüme yakın akraba bölümlerin bulunduğu üniversitelerin bir listesini çıkartarak gerekli müracaatlarda bulundum. Sonuçta 2015 yılında Bochum Ruhr Üniversitesi Sosyal Bilimler Bölümünde “Globalisation, Transnationalisation and Governance” (Küreselleşme, Ulaşılabilirlik ve Yönetişim) Ana Bilim Dalında yüksek lisans öğrenimime başladım. Aralık 2018 itibarıyla yüksek lisans tezimi teslim ettim ve tez savunmamı yapmayı bekliyorum. Ayrıca yüksek lisans öğrenimin döneminde Berlin’de “Yahudi düşmanlığı, İslamofobi ve nefret söylemi” alanında 12 ay süren bir mesleki eğitim alarak bilgi ve görgümü ilerlettim. Bu eğitimden sonra orta dereceli okullarda, gençlik ve göçle ilgili kuruluşlarında nefret söylemi, Yahudi düşmanlığı ve İslâm korkusu üzerine eğitim seminerleri vermeye başladım.

Diğer yandan tez dönemine geçtikten sonra Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde bir Alman kurumunda tam zamanlı proje yöneticisi olarak çalışmaya başladım. Hâlen bu görevim devam etmektedir. Söz konusu bu proje, farklı nedenlerden (savaş, ekonomik vb.) Almanya’ya göç etmiş olan ya da uzun yıllar bu ülkede yaşayan kişilerin söz konusu toplumda yaşadıkları uyum sorunlarını çözmeyi ve Alman kültürel/toplumsal değerlerini tanıtmayı amaçlamaktadır. Çocuk, Aile, Mülteci ve Uyum Bakanlığı tarafından finanse edilen bu proje kapsamında haftanın her günü Almanca kursları düzenlenmekte ve belli aralıklarla uyum konusunda seminerler ve geziler gerçekleştirilmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu çeşitli nedenlerden dolayı Almanca kursuna gidememiş veya gidip te yarım bırakmış kişilerden oluşmaktadır. Projenin bir başka amacı ise göçmenleri bilinçlendirerek onların hayatlarını kolaylaştırmaktır. Söz gelimi, mesleki eğitimi olmayan kimselere danışmanlık yaparak böyle bir eğitimi almak için hangi şartları sağlamaları gerektiği konusunda bilgi verilmektedir. Ayrıca uyum projelerine katılan kimseler hiçbir ücret ödememektedirler. Esasında yukarıda bahsedilen nedenlerden dolayı Almanya’ya gelmiş ve Almancaya vakıf olmayan kimselere mesleki eğitim veya iş fırsatı sunmak zannedildiği kadar kolay bir iş değildir. Disiplinli ve özverili bir şekilde çalışmayı gerektirmektedir.

Almanya’da göçmenlerin geldikleri toplumla uyumlarını sağlamaya yönelik birçok proje bulunmaktadır. Benim görev aldığım proje de bunlardan birisidir. Projeme katılan göçmenlere Almanya’nın eğitim ve sağlık sistemi hakkında bilgi vermek ve onlara iş ve ev bulma konularında yardımcı olmak bana büyük bir mutluluk vermektedir. Ayrıca göçmenlere Almancayı etkin bir şekilde öğrenebilmeleri için elimden geldiğince yardımcı olmaya çalışıyorum. Çünkü ben Almanca bilmeden bu ülkede başarılı olunamayacağını bilenlerdenim.